

SELETUSKIRI

maaeluministri määruse „Maaeluministri määruste muutmine“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse kalandusturu korraldamise seaduse § 19 lõike 1, § 21 lõike 2, § 24 lõigete 3 ja 7, § 25 lõike 2 ning § 36 lõike 8 alusel.

Määruste muutmise eelnõu ja seletuskirja koostasid Maaeluministeeriumi kalamajandusosakonna kalanduse arengu büroo nõunik Liis Reinma (tel 625 6239) ning turukorralduse ja kaubanduse büroo peaspetsialist Maarja Purik (tel 625 6223). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegi Maaeluministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Gregori Palm (tel 625 6206). Eelnõu on keeleliselt toimetanud Maaeluministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Laura Ojava (tel 625 6523).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu §-s 1 muudetakse maaeluministri 25. novembri 2015. a määruse nr 19 „Kalanduspiirkonna kohaliku arengu strateegia rakendamine“ §-e 4, 5, 17, 18, 21, 23, 24, 28–31, 33 ja lisa 8.

Punktidega 1 ja 2 seotud muudatused tehakse seoses haldusreformiga. Kohaliku omavalitsuse üksusel on lubatud kuuluda mitmesse kohalikku algatusrühma, kui haldusreformi tulemusena laieneb selle territoorium mitmele kalanduspiirkonna territooriumile. Ühtlasi tehakse erisus kohaliku algatusrühma liikmeskonna nõuete osas, kui haldusreformi tulemusel kohaliku omavalitsuse üksuste arv on kohaliku algatusrühma liikmete seas vähenenud. Sellisel juhul ei ole kohalikul algatusrühmal kohustust, et tema liikmeks peab olema üle poole kalanduspiirkonnas asuvatest kohaliku omavalitsuse üksustest.

Punktidega 3, 4 ja 5 muudetakse kohaliku algatusrühma abikõlblikke kulusid. Eesmärk on täiendada määrust seoses kasutusrendi abikõlblikuks lugemisega kohaliku algatusrühma toetuse kulude seas, kuna tuleb arvestada, et Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (edaspidi *EMKF*) toetuse abil tehtud kulud peavad olema tehtud sihtotstarbeliselt ja mõistlikult ning kõige säästlikumal viisil. Kohalikul algatusrühmal ei ole kohustust tegutseda pärast programmiperioodi lõppu ja pärast strateegia elluviimist, selletõttu võib algatusrühm oma kulude hüvitamiseks kasutada nii kapitali- kui ka kasutusrenti olenevalt sellest, kumb on mõistlikum ja säästlikum. Kapitalirent on abikõlblik kuni 2017. aasta lõpuni ja pärast seda enam mitte.

Punktiga 6 asendatakse § 21 lõikes 3 sõnad „viimase toetusosa maksmisest“ tekstiosaga „viimase toetusosa maksmisest, millega hüvitatakse tööruumi parendamise või korrastamise kulud“. Muudatuse tulemusena täpsustatakse, et viimase toetusosa all peetakse silmas seda toetusosa makset, millega hüvitatakse tööruumi parendamise või korrastamise kulud. Muudatus on vajalik määruse täpsustamiseks ning ilma muudatust tegemata võib lõike lauseosa „viimase toetusosa maksmisest“ tõlgendada kas viimase toetusosa maksmisest, millega hüvitatakse tööruumi parendamise või korrastamise kulud, või viimase toetusosa maksmisest toetuse taotluses, milles sisalduvad kohaliku algatusrühma mitmeaastased tegevuskulud. Oluline on täpsustada, et mõeldud on selle viimase toetusosa maksmist, millega hüvitatakse tööruumi parendamise või korrastamise kulud, kuivõrd muud kohaliku algatusrühma hüvitatavad kulud kogu toetuse perioodi vältel ei ole siinkohal asjakohased.

Punktiga 7 asendatakse § 23 lõike 2 punktis 21 sõnad „ehitamise maksumusest” sõnadega „ehitamise abikõlblikust maksumusest”. Muudatuse tulemusena täpsustatakse, et projektitoetuse puhul on mitteabikõlblik omanikujärelevalve tegemise kulu, mille maksumus ületab kolm protsenti ehitamise abikõlblikust maksumusest. Oluline on täpsustada, et abikõlblik on omanikujärelevalve tegemise kulu, mis on proportsionaalne selle abikõlbliku kuluga, mis on ette nähtud ehitamise abikõlblikus maksumuses. Projekti osaks võivad olla ka sellised ehituskulud, mis ei ole abikõlblikud ning mida toetuse saaja teeb muude finantsvahendite abil, ning nendele ei saa laiendada abikõlblikku omanikujärelevalve tegemise kulu selle meetme toetuse raames.

Punktiga 8 asendatakse § 24 lõike 2 punktis 1 lauseosa „kes tegeleb majandustegevusega kalapüügitootmise tegevusalal” sõnadega „kes tegeleb kalapüügi- või vesiviljelustoodete tootmisega”;

Punktiga 9 täiendatakse § 24 lõikega 10 järgmises sõnastuses: „(10) Ehitise ehitamiseks projektitoetuse taotlemise korral peab kavandatava ehitise ehitama kinnisasjale, mis on taotleja omandis või millele on seatud taotleja kasuks hoonestusõigus vähemalt viieks järgmiseks aastaks arvates viimase toetusosa maksmisest.” Muudatuse tulemusena on oluline sisse viia hoonestusõiguse nõue uue hoone püstitamiseks toetuse taotlemisel, kuivõrd toetus makstakse välja toetuse saajale ning toetuse saaja on kohustatud toetuse abil saadud vara sihtotstarbeliselt kasutama ja toetuse teel saadud vara peab kuuluma toetuse saajale.

Punktiga 10 sõnastatakse § 28 lõige 4 järgmiselt: „Projektitoetuse taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse teeb PRIA 50 tööpäeva jooksul arvates § 27 lõigetes 7 ja 8 nimetatud dokumentide esitamisest kohaliku algatusrühma poolt.”. Muudatuse tulemusena täpsustatakse, et otsuse tegemiseks tuleb kohalikul algatusrühmal esitada PRIA-le kõik § 27 lõigetes 7 ja 8 nimetatud dokumendid. Kehtiva määruse sõnastuses ei ole nimetatud lõigetele viidatud ning võib tekkida mitmeti tõlgendamise võimalus, et taotluse rahuldamiseks või rahuldamata jätmiseks piisab ainult projektitoetuse taotluse esitamisest.

Punktiga 11 asendatakse § 29 lõikes 3, § 30 lõigetes 4 ja 5, § 31 lõikes 4, § 33 lõigetes 1–3 ja lisa 8 pealkirjas ja tekstis läbivalt sõna „kuludeklaratsioon“ sõnaga „maksetaotlus“ vastavas käändes. Muudatuse tulemusena ühtlustatakse määruse sõnastus kalandusturu korraldamise seaduse sõnastusega.

Punktiga 12 sõnastatakse § 33 lõige 4 järgmiselt: „PRIA teeb toetuse maksmise või toetuse maksmisest keeldumise otsuse 25 tööpäeva jooksul arvates lõikes 1 nimetatud nõuetekohaste dokumentide saamisest.” Muudatus tuleneb ühtsest lähenemisest.

Eelnõu §-s 2 tunnistatakse kehtetuks maaeluministri 5. veebruari 2016. a määruse nr 5 „Kalapüügi- ja vesiviljelustoodetele uute turgude leidmise ning kalapüügi- ja vesiviljelustoodete teavitus- ja tutvustuskampaaniate toetus“ § 8 lõige 5, mis sätestab, et toetuse taotleja ei pea tegema hinnapakumuse esitamise ettepanekut, kui ta taotleb toetust messil osalemiseks. „Euroopa Kalandusfondi 2007–2013 rakenduskava“ auditeerimisasutuse toimingute auditite nr 2016-002 ja 2016-003 kohaselt tehti Eestile soovitus kehtestada meetme määrusega hankenõuded toetuse saajatele, kellele ei kohaldata riigihangete seaduses sätestatud nõudeid. Hankenõuete kehtestamisel paluti jälgida, et oleks tagatud ostude ja tellimuste läbipaistvus, otstarbekus, säästlikkus ja kontrollitavus ning kõigi pakkujate võrdne kohtlemine. Seetõttu tekkis vajadus muuta käesolevat „Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi 2014–2020 rakenduskava“ meetme „Turustusmeetmed” määrust, et hinnapakumuse esitamise kohustus tekiks taotlejal ka messil osalemise korral.

Ühtlasi tunnistatakse kehtetuks §12 lõige 1 punkt 2, mis sätestab, et toetuse saaja peab esitama toetuse maksmiseks PRIA-le selle isikuga sõlmitud töövõtulepingu ära kirja, kellelt taotleja ostis teenuse või toote. Kõnealune säte töövõtulepingu ära kirja nõudmise näol ei ole antud toetuse

raames põhjendatud, sest kõikide ostetavate toodete ja teenuste osas peab taotleja toetuse taotlemisel esitama kolm hinnapakumist ning hiljem toetuse maksmiseks selle isiku väljastatud arve-saatelehe või arve koopia, kellelt taotleja tellis teenust. Samuti peab toetuse maksmiseks toetuse saaja esitama arvete tasumist tõendava maksekorralduse või pangakonto väljavõtte koopia. Seega pole antud meetme raames töövõtulepingute sõlmimise ja hilisem PRIA-le esitamise nõue enam põhjendatud ega vajalik. Toetuse raames ei hüvitata taotleja enda tööjõukulusid. Sätte kehtetuks muutmisel väheneb nii PRIA kui ka taotleja administratiivne koormus.

Eelnõu §-ga 3 muudetakse maaeluministri 28. juuli 2016. a määruse nr 48 „Algatusrühma koostöötegevused” § 2 lõiget 5 ning sõnastatakse see järgmiselt: „Toetatava tegevuse elluviimist võib rahastada riigieelarvelistest vahenditest enne töö, teenuse või vara soetamise eest tasumist. Sellele kohaldatakse maaeluministri 25. novembri 2015. a määruse nr 19 „Kalanduspiirkonna kohaliku arengu strateegia rakendamine” §-s 31 sätestatut.“

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469), ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 508/2014 Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2328/2003, (EÜ) nr 861/2006, (EÜ) nr 1198/2006 ja (EÜ) nr 791/2007 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1255/2011 (ELT L 149, 20.05.2014, lk 1–66).

4. Määruse mõjud

Määrusega kehtestatakse määruse „Kalanduspiirkonna kohaliku arengu strateegia rakendamine“ rakendamise täpsustatud kord, mis aitab kaasa toetuseks eraldatud vahendite paremale ja eesmärgipärasemale kasutamisele. Määruse „Kalapüügi- ja vesiviljelustoodetele uute turgude leidmise ning kalapüügi- ja vesiviljelustoodete teavitus- ja tutvustuskampaaniate toetus“ muudatus toob kaasa ostude ja tellimuste läbipaistvuse, otstarbekuse, säästlikkuse ja kontrollitavuse ning kõigi pakkujate võrdse kohtlemise.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Meetme „Kalanduspiirkonna kohaliku arengu strateegia rakendamine“ raames antavat toetust rahastatakse 85% ulatuses EMKF-ist ning 15% ulatuses Eesti riigi riigieelarvest. „Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi 2014–2020 rakenduskava“ kohaselt toetatakse meetet 27 764 707 euro ulatuses juhul, kui täidetakse rakenduskava tulemuseesmärgid.

Määruse „Kalapüügi- ja vesiviljelustoodetele uute turgude leidmise ning kalapüügi- ja vesiviljelustoodete teavitus- ja tutvustuskampaaniate toetus“ muudatus kulusid ega tulusid kaasa ei too. Meetme rakendamiseks on EMKF-i rakendamise perioodil 2014–2020 ette nähtud 5 333 333 eurot, millest 75% ehk 4 000 000 eurot kaetakse EMKF-ist ning 25% ehk 1 333 333 eurot Eesti riigi eelarvest.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu koostamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati koostamiseks Rahandusministeeriumile õigusaktide eelnõude infosüsteemi EIS kaudu. Rahandusministeerium koostab eelnõu märkusteta. Määruse koostamisse olid kaasatud PRIA ja kohalikud algatusrühmad.

(allkirjastatud digitaalselt)

Illar Lemetti

Kantsler